

ساعت امتحان: ۸ صبح
تاریخ امتحان: ۱۳۹۳/۳/۲۱
تعداد برگ: ۲ برگش صندلی(ش داوطلب): نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژی اتمی ایران** نوبت امتحانی: خرداد ماه ۹۳ پایه: اول
نام و نام خانوادگی: نام پدر: رشته/ رشته های: اول عمومی وقت امتحان: ۶۰ دقیقه
سوالات امتحان درس: ادبیات فارسی (۱) نام دبیر/دبیران: جناب آقای قیدی سال تحصیلی: ۹۳-۱۳۹۲

۲ نمره

الف - معنای واژه های مشخص شده را بنویسید:

- ۱ - در هر کتاب پس از ستایش یزدان پاک، فصلی در نعت و منقبت برترین فرستاده ی او آمده است.
- ۲ - بر چنین دختری به آزادی اختیارت کنم به دامادی
- ۳ - و پنج ظاهر چون سمع و بصر و شم و لمس و ذوق
- ۴ - صوفیه هم برای اعتکاف در مسجد خلوت می گزیدند .
- ۵ - خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.
- ۶ - تحصیل باید با فراغ بال و تأنی انجام گیرد.
- ۷ - طمأنینه ای بود که در چشم بی نور یک مجسمه ی دوره ی فراغه هست.
- ۸ - از تنگ شکرست / قیمت تر و عزیز

۶ نمره

ب - ابیات و عبارات زیر را معنی کنید:

- ۹ - طوطی اندر گفت آمد در زمان (۰/۲۵)
- ۱۰ - شستم خبردار شد. (۰/۲۵)
- ۱۱ - هول عیاری ای کرده است. (۰/۵)
- ۱۲ - گر هزاران دام باشد هر قدم چون تو با مایی نباشد هیچ غم (۰/۵)
- ۱۳ - دهنده ای که خواستن جز از او نیست خوش گوار (۰/۵)
- ۱۴ - به آتش های ترک و خون تازیک ز رود سند تا جیحون نشیند (۰/۷۵)
- ۱۵ - همی خواست پیروزی و دستگاه نبود آگه از بخشش هور و ماه (۰/۷۵)
- ۱۶ - از جلوه ی سبز و سرخ، طرح چمنی ریزم (۰/۵)
- ۱۷ - می گفت، گرفته حلقه در بر کامروز منم چو حلقه بر در (۱)
- ۱۸ - و در هر که این دو گوهر یابی، چنگ در وی زن و از دست مگذار که وی همه را به کار آید. (۱)

۴ نمره

ج - درک مطلب:

- با توجه به متن به پرسش ها پاسخ دهید:

پس مرا در آن حال با مردی پارسی که هم از اهل فضل بود، آشنایی افتاده بود و او را با وزیر صحبتی بودی و این [مرد] پارسی هم دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند ، احوال مرا نزد وزیر باز گفت. چون وزیر بشنید ، مردی را با اسبی نزدیک من فرستاد که "چنان که هستی برنشین و نزدیک من آی . " من ازیدحالی و برهنگی شرم داشتم و رفتن مناسب ندیدم ؛ رقعہ ای نوشتم و عذری خواستم و گفتم که "بعد از این به خدمت رسم . " و غرض من دو چیز بود : یکی بی نوایی ؛ دویم گفتم همانا او را تصور شود که مرا در فضل مرتبه ای است زیادت ، تا چون بر رقعہ ی من اطلاع یابد قیاس کند که مرا اهلیت چیست ، تا چون به خدمت او حاضر شوم خجالت نبرم .

۱۹ - چرا مرد پارسی از ناصر خسرو دستگیری نکرد؟ (۰/۵)

۲۰ - مرد پارسی چگونه به ناصر خسرو کمک کرد؟ (۰/۵)

۲۱ - به چه دلایلی ناصر خسرو در وهله ی اول به دعوت وزیر پاسخ مثبت نداد؟ (دودلیل) (۱)

۲۲ - با توجه به این متن: " در بنای بسیاری از مساجد، هنرهای مختلف به هم در آمیخته است: معماری در توازن اجزا کوشیده است؛ نقاشی به نقوش و الوان کاشی ها توجه کرده است؛ خوش نویسی، الواح و کتیبه ها را جلوه بخشیده است؛ شعر، موعظه ها و ماده تاریخ ها را عرضه داشته و موسیقی هم برای آن که از دیگر هنرها باز نماند، در صدای مؤذن و بانگ قاری و واعظ مجال جلوه گری یافته است، حتی صنعت های دستی هم برای تکمیل و تزیین این مجموعه ی الهی به میدان آمده اند. " ۴ هنری را که به نظر نویسنده در ساخت مسجد به کار رفته است، نام برید. (۱)

۲۳ - در بیت "صد هزاران دام و دانه است ای خدا ما چو مرغان حریمی بینوا" منظور مولانا از "دام و دانه" چیست؟ (۰/۵)

۲۴ - وجه شبه در بیت "چو رستم ز دست وی آزاد شد به سان یکی تیغ پولاد شد" چیست؟ (۰/۵)

د - در هر یک از ابیات و عبارات زیر یک آرایه بیابید، به گونه ای که آرایه ها تکراری نباشند:

۱ نمره

۲۵ - برداشته دل ز کار او بخت درماند پدر به کار او سخت

۲۶ - نهان می گشت روی روشن روز به زیر دامن شب در سیاهی

۲۷ - بدان که مردم بی هنر، مادام بی سود باشد، چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد.

۲۸ - متاعی که من رایگان دادم از کف تو گر می توانی مده رایگانی

ه - نویسنده و قرن نگارش هر یک از آثار زیر را بنویسید:

۱ نمره

۲۹ - قابوس نامه: ۳۰ - با کاروان حله:

و - در مورد مثنوی مولانا به پرسش های زیر پاسخ دهید:

۱ نمره

۳۱ - چند بیت دارد؟ ۳۲ - در چند دفتر سروده شده است؟

۳۳ - در چه قرنی تصنیف شده است؟ ۳۴ - مولانا از چه شیوه ای برای بیان مطالب عرفانی و اخلاقی استفاده کرده است؟

ز - در باره ی ادبیات دور مشروطه به پرسش های زیر پاسخ دهید:

۱ نمره

۳۵ - دو طنزپرداز این دوره: (۰/۵)

۳۶ - قالب شعری که در این دوره شکل گرفت: (۰/۲۵)

۳۷ - قالب نثری که در این دوره شکل گرفت: (۰/۲۵)

ح - خودآزمایی:

۲ نمره

۳۸ - معادل امروزی عبارات زیر را بنویسید: (۰/۷۵)

در رویم:

برنشین:

بخواستم رفت:

۳۹ - چه رابطه ای بین ختن و بوی خوش هست؟ (۰/۵)

۴۰ - "بند پوتین را محکم بستن" کنایه از چیست؟ (۰/۲۵)

۴۱ - منظور نویسنده از "هنرمندان بسیاری خود را به قطار رساندند" چیست؟ (۰/۵)

۲ نمره

ط - جاهای خالی را پر کنید:

۴۲ - شباهنگام ، در آن دم ، که بر جا، درّه ها چون خفتگان اند؛

۴۳ - در آن نوبت که بندد دست به دام

۴۴ - در روی تو سرّ صنع تو بی چون

۴۵ - آسوده که بر کنار دریاست

۴۶ - گویند نظر به روی نهی است نه این نظر که مازاست.

حرفهای ما هنوز ناتمام،

تا نگاه می کنی، وقت رفتن است.

باز هم همان حکایت همیشگی:

پیش از آن که با خبر شوی،

لحظه ی عزیمت تو ناگزیر می شود.

آی ...!

ای دریغ و حسرت همیشگی!

ناگهان

چقدر زود

دیر می شود.

"قیصر امین پور"

موفق باشید -